

δολον αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀγάπην προὔτιμη-
σε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κατὰ πάντα ἀνέστην καὶ ἐν-
τιμὴ βίον, τὸν ὁποῖον ἔζη ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐλθὼν
κατῴκησεν ἐν τῇ ποσεινῇ ταύτῃ γῇ, ἵνα πνέῃ τὸν
ἐλεύθερον αὐτῆς ἀέρα, καὶ χαίρῃ ὡς καλὸς πολίτης
διὰ τὰ ἐκ τῆς εὐνομίας προερχόμενα καλὰ. Ἐμακά-
ριζε δὲ πάντοτε τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν ἀνάγκην
τῆς ἐλευθερίας αὐτῶν, καὶ πρὸς τοὺς προσερχομέ-
νους αὐτῷ ἐξέφραζεν ἢν ἡσθάνετο ἐνδόμυχον ἀγαλ-
λίαςιν, βλέπων τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ σκῆπτρον δια-
τελοῦσαν βασιλικόν, ὅπερ ἐθεώρει ὡς τὴν μόνην
αὐτῆς σωτηρίαν. Εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτῷ ταύτην Ἑλ-
λάδα καὶ διὰ διαθήκης ἐπιδαψιλεύει, ὡς διαθυλ-
λεῖται, τὰς ἐκ αὐτοῦ ἀγαθοεργίας, κληροδοτῶν αὐτῇ
γενναϊοτάτην χρηματικὴν ποσότητα. Ὅθεν ἡ Κυ-
βέρνησις τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Βασιλέως, τὸ πρὸς
τὴν Ἑλλάδα τοῦτο αἰσθημα αὐτοῦ περὶ πολλοῦ
ποιουμένη, καὶ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ ἐκτιμῶσα, ἀπέ-
δειξεν αὐτὸν, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὄντα, γενικὸν πρό-
ξενον τῆς Ἑλλάδος, τῆς ὁποίας τὰ συμφέροντα ἀ-
φιλοκερδέστατα πάντοτε ἐπροστάτευσεν ἀπένειμε
δὲ αὐτῷ καὶ τὰ ἀνώτερα τῶν παρασκήμων, καὶ σή-
μερον ἐξαιρετικαῖς τιμαῖς τὴν κηδεῖαν αὐτοῦ ἐ-
τίμησεν.

Ἐν δὲ τῇ ἰδιωτικῇ βίῳ ἦτο ὁ ἀείμνηστος Το-
σίτσας κρείσσων παντὸς λόγου καὶ κατὰ πάντα
ἐνάρετος· σύζυγος ἀγαπητὸς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς
συγγενεῖς αὐτοῦ σεβαστός· αὐτὸς ἀνέθρεψε τὸν μα-
καριτὴν ἀνεψιὸν αὐτοῦ Νικόλαον Στουρνάρην, τὸν
σπάνιον ἐσθῆνον διὰ τὸ φιλόπατρι ἄνδρα, καὶ ἐ-
νεστάλαξεν εἰς τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ καρδίαν τὰ ὑ-
ψηλὰ καὶ γενναῖα ἐκεῖνα φρονήματα καὶ αἰσθήματα,
τῶν ὁποίων δὲν ἀπαντῶνται πολλὰ τὰ παραδείγ-
ματα· εὐπροσῆγορος ἦτο πρὸς πάντας καὶ πλήρης
πρόφρατος· οὐδέποτε οὐδένα ἐψύχρανεν· οὐδέποτε
οὐδεὶς αὐτὸν ἤκουσε κατηγοροῦντα ἄλλων· ἦτο
δὲ πρὸ πάντων εὐσεβὴς εἰς τὸ θεῖον καὶ εἰς τὴν
ιεράν ἡμῶν θρησκείαν πιστός, τηλικούτου (ῆλον
πνέων ὑπὲρ τῆς κραταιώσεως τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ
χριστιανισμοῦ, ὥστε ἐν Αἰγύπτῳ συνέλαβε ποτε
τὸν θεοφιλεῖ σκοπὸν ν' ἀγοράσῃ Αἰθίοπας, νὰ ἐκπαι-
δεύσῃ αὐτοὺς ἐν Ἑλλάδι, καὶ ν' ἀποστείλῃ ἔπειτα
εἰς Ἀθυσινίαν πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς ὀρθοδόξου πί-
στεως· αὐτὸς προσέτι εἰς δόξαν τῆς χριστιανικῆς ἐκ-
κλησίας, συνεργοὺς συμπαραλαβὼν καὶ τοὺς ἐν
Ἀλεξανδρείᾳ ὁμογενεῖς, ἐνίσχυσεν ἀπὸ τοῦ ἔτους
1841 τὸν πατριάρχην Ἀλεξανδρείας εἰς τὰς προ-
νομίας αὐτοῦ, καὶ κατώρθωσε νὰ ἐκλέγηται ὑπὸ
τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ κλήρου, καὶ νὰ προχειρίζη-
ται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπὸ τριῶν ἀρχιερέων.

Ταῦτα ἐκ τοῦ βίου τοῦ αἰδιόμου Μιχαὴλ Τοσί-
τσας αὐτοσχεδίως ἔστρωσεν ἐνπαῦθα εἰρημένα καὶ
εὐλαμπῶς· διότι καὶ αὐτὸς διὰ τὰς ἀρετὰς καὶ
τὰς θεοφιλεῖς αὐτοῦ πράξεις ἀνέκει εἰς τοὺς ἀνδρας
ἐκείνους τοῦ ἡμετέρου γένους, τῶν ὁποίων ἡ βιο-
γραφία, ἡ μέλλουσα ν' ἀπαρτίσῃ τῆς καθ' ἡμᾶς
νεωτέρης ἱστορίας τὰ λαμπρότερα κεφάλαια, ἐρ-
χόμεναι νὰ γείνη καλῶς τὰ μάλιστα ἐπιθε-

ξίου. Καὶ σὺ μὲν νῦν, μακαρία ψυχὴ τοῦ Μιχαὴλ,
ἐγκαταλείπουσα τὸν μάταιον καὶ φθαρτὸν τοῦτον
κόσμον, καὶ ἀνερχομένη πρὸς τὸν καλέσαντα Κύ-
ριον, ἐνθ' ἐπισκοπεῖ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ προσώπου τὸ
φῶς, λάβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μισθολογιστοῦ καὶ ἀπρο-
σωπολήπτου βραβευτοῦ ἀντάξις τῶν καλῶν σου
ἀγώνων τὰ ἄθλα· διότι ἐποίησας, ὡς ἡ δύναμις
σου, πάντα τὰ καλὰ, ὅσα εἶπεν ἡ χεὶρ σου τοῦ
ποιῆσαι πρὸς τὸν πλησίον, πρὸς τὸ ἔθνος σου, πρὸς
τὴν πατρίδα Ἑλλάδα· ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, μέλ-
λοντες νὰ προπέμψωμεν εἰς τὸν τάφον καὶ νὰ πα-
ραδώσωμεν εἰς τὴν κοινὴν μητέρα γῆν τὸ φθαρτὸν
σκῆνος τοῦ ἀρ' ἡμῶν χωρισθέντος τούτου ἀδελφοῦ,
ὑψώσωμεν χεῖρας ἱκετίδας εἰς τὸν ὑψιστον καὶ ἐ-
πουράνιον Θεόν, καὶ διὰ τῶν σεβασμιωτάτων ἀρ-
χιερέων ἐπικαλεσώμεθα τὸ μέγα αὐτοῦ ἔλεος, ἵνα,
εἴτι ὁ μακαρίτης Μιχαὴλ ὡς ἄνθρωπος ἐν τῇ βίῳ
ἐπληρώθη, συγχωρήσῃ αὐτῷ ὡς πολυεὐσπλαγ-
χνος καὶ οἰκτίρμων Θεός, ἐπιφωνοῦντες τρις τό-
λωναί σου ἡ μνήμη, ἀξιομακάριστε εὐεργέτα τῆς
Ἑλλάδος Μιχαὴλ!

Η ΕΡΗΜΟΣ ΟΙΚΙΑ.

Διήγημα.

—*—*—*—

(Τέλος. Ἰδε συλλογὴ 170. σελ. 46)

— Ἄ! κυρία μου, ἐπανελάθεν ἡ γραῖα, δὲν ἔχω
νὰ κάμω ἄλλο παρὰ νὰ ἐρμηνεύσω διὰ λέξεων ὅ,τι
διηγετικῶς συλλογίζομαι! Λίς μόνον ἐδιηγήθην αὐ-
τὴν τὴν λυπηρὰν ἱστορίαν, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀγάπην
τὴν ὁποίαν ἔτρεφα πρὸς τὴν κυρίαν μου δὲν ἐπε-
θύμουν νὰ λέγω τοιαῦτα πράγματα εἰς ὅσους τὴν
ἐγνώριζαν. ἀλλ' ὅσakis τὰ διηγούμεαι κοιμῶμαι
πλέον ἡσυχῇ. Μὲ φαίνεται ὅτι ἀνακουφίζομαι ὅταν
λέγω τὸ μυστικὸν εἰς ἄλλους.

— Ἦσθε πολὺ ἀφωσιωμένη εἰς τὴν Κυρίαν
Μποζενού; τὴν ἠρώτησα.

— Ἡ μήτηρ μου ὑπῆρξε τροφὸς τῆς, καὶ ἡμεῖς
ἀνετράφημεν ὡς ἀδελφοί· δὲν μ' ἔκρυπτε ποτὲ τοὺς
στοχασμούς της, καὶ, τὸ ἡξεῦρε ἡ Παναγία, οἱ στο-
χασμοὶ της δὲν θὰ μὲ κλείσουν τὸν παράδεισον,
ἐπειδὴ ἦσαν ἄδολοι ὡς τὸ νερόν.

— Ὑποθέτω ὅτι θὰ ὑπέφερες πολὺ μαθοῦσα τὸν
θάνατον τοῦ ἐξαδέλφου της, ἐπανελάθον. Πόσος και-
ρὸς παρήλθε πρὶν νυμφευθῇ τὸν Κόμητα; ἐπειδὴ
ἀφ' ὅσα ἤκουσα συμπεραίνω ὅτι τὸν ἐνυμφεύθη.

— Ναί, κυρία, τὸν ἐνυμφεύθη, σχεδὸν μετὰ ἑν-
ἔτος ἀφ' οὗ κατὰ κακὴν τύχην ἐθάσεν ἡ εἰδήσις.
Δὲν λέγω ὅτι συνέζη μοῦζή του δυστυχῶς, διότι
ἡγάπα αὐτὴν εἰς ἄκρον· δὲν τὴν ἐκακομεταχειρί-
ζετο, ἀλλὰ ἦτον ζηλότυπος, καὶ, Κύριος οἶδε, τίνα

ἐξήλυσεν, ἐπειδὴ δὲν εἶχε κανένα ἀντίζηλον. Αὐτὸς ἡγάπα ὁμῶς ὡς θερμὸς Ἰσπανός, καὶ ἴσως ἡσθάνετο ὅτι δὲν ἀνταγαπᾶτο ἐξίσου. Καὶ πῶς ἐδύνατο αὐτὴ νὰ τὸν ἀγαπήσῃ ἐν ᾧ εἶχε παραδομένην ὅλην τὴν τὴν καρδίαν εἰς τὸν ἐξαδέλφον τῆς; Καὶ οἷως τὴν ἤρεσκεν ὁ Κόμης, καὶ δὲν ἤμπορῶ νὰ εἰπῶ ὅτι συνέζων δυστυχῶς· δὲν τὴν ἤρεσκεν ὁμῶς ἡ Ἰσπανία οὔτε ἡ οἰκογένεια μεταξὺ τῆς ἁποίας εἶχε. Ἡ κατοικία τοῦ Κόμητος ἦτον σκοτεινοτάτη. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐφοδούμην διαβαίνουσα ἐν καιρῷ νυκτὸς τοὺς θολωτοὺς διαδρόμους τῆς, καὶ ἀναβαίνουσα ἐκεῖνας τὰς πλατείας καὶ σκοτεινὰς κλίμακας διὰ νὰ ὑπάγω εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτον παλαιότατον κτῆμα τῆς οἰκογενείας τοῦ Κόμητος, αὐτὸς τὸ ἡγάπα, καὶ πρὸς μόνην εὐχαρίστησιν τῆς Κυρίας Ἐνριέττης, ἤλθε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν πατρικὴν τῆς οἰκίαν.

— Ἀλλὰ καὶ αὕτη εἶναι ἀναμφιδόλως φρικτή. εἶπον.

— Φρικτή! ὑπέλαβεν ἡ Ῥοδίνη. Τώρα βέβαια, ὅτε, τολμῶ εἰπεῖν, εἶναι καὶ ἀφωρισμένη, ὅχι ὁμῶς τότε. Ἀ! εἰς τὸν καιρὸν τοῦ γέροντος Μποζενού ἦτον χαριστάτη ἡ θέσις αὐτῆς, καὶ ἐκτὸς τούτου ἡ κυρία μου τὴν ἡγάπα ἐξ αἰτίας τῶν εὐτυχῶν ἡμερῶν τὰς ὁποίας ἐπέρασεν εἰς αὐτήν· καὶ ὅταν ἐπλησίασεν ὁ καιρὸς κατ' ὃν ἐμελλε νὰ γεννίηται τὸ πρῶτόν τῆς τέκνον παρεκάλεισε τὸν Κόμητα νὰ τὴν φέρῃ ἐδῶ. Ἐπεθύμει νὰ ἔχῃ πλησίον τῆς τὴν μητέρα μου, ἥτις ἦτον ὡς ἄλλη μήτηρ τῆς, καὶ ἂν οὐ τὸν εἶπεν ὅτι ἡσθάνετο βέβαιον τὸν θάνατόν τῆς ἐὰν ἔμενεν ἀκόμη εἰς Καταλωνίαν, αὐτὸς ἐνέδωκεν εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς, καὶ ἤλθομεν ἐδῶ. Ἐκράξαμεν ἱατρὸν καὶ τὰ πάντα ἐγείναν ἐν τάξει· αὐτὴ δὲ ἡ ταλαίπωρος εὐχαριστεῖτο τόσον μὲ τὴν ιδέαν ὅτι ἐμελλε ν' ἀποκτήσῃ παιδίον ὥστε, ὅταν συνήθως ἐκαθήμεθα ὁμοῦ βράπτουσι τὰ ἐνδύματα τοῦ μικροῦ τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ γεννηθῇ, ὡμίλει μὲ ἀκείρον πόθον περὶ τοῦ τί ἤθελε κάμει μὲ αὐτὸ καὶ πῶς ἠθέλαμεν τὸ ἀναθρέψαι καὶ ἐδίδες πραγματικῶς νὰ λησμονῇ ὅτι δὲν ἦτον ὑπανδρευμένη μὲ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἡ νεανική τῆς καρδιά εἶχε ἐκλέξει.

Τοιοῦτότρόπως, κυρία μου, ἐξηκολούθησεν ἡ Ῥοδίνη ἀπομάζασα τοὺς τυρλοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διὰ τῆς ἄκρας τοῦ περιζώματός τῆς, ἡμεθεῖς ὅλοι, ὡς θὰ ἐννοήσατε, ἀρκετὰ εὐτυχεῖς, περιμένοντες τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου, ὅταν ἐν ἀπόγευμα ἐν ᾧ ὁ αὐθέντης μου καὶ ἡ κυρία ἐπεριδιάβαζαν ἐπ' ἀμῶν, καὶ ἐγὼ βλέπουσα διὰ τῶν κιγκλίδων τῆς πύλης τοῦ κήπου τοὺς ἐπαίμενα διότι εἶχαν ἀργυπορήσει περισσότερο τοῦ συνήθους, εἶδα ἄνθρωπον ἐρχόμενον μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸ μέρος ὅπου εὕρισκον μὴν ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς κατ' ὅσον μ' ἐπλησίαζε μὲ κατετρόμαζεν, ἐπειδὴ ὑπέθετα ὅτι ἦτον φάντασμα. Τὸν παρετήρησα ἐκ νέου, καὶ κυριευθεῖσα ὑπὸ φρίκης διευθύνθη δρομαία πρὸς τὴν οἰκίαν· ἀλλὰ προτοῦ φθάσω ἀνοίξε τὴν πύλην καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸν κήπον.

— Ποῦς ἦτον; ἠρώτησα.

— Ὁ Εὐγένιος, κυρία μου, ὁ Εὐγένιος δὲ Μποζενού, ὁ ἐξαδελφός τῆς κυρίας μου, ἀπεκρίθη ἡ Ῥοδίνη. — Ῥοδίνη, ἀνέκραξε, Ῥοδίνη, μὴ φοβῆσαι· σὲ βεβαιῶ, δὲν εἶμαι φάντασμα. Ὑποθέτω πῶς ἠκούσατε ὅτι μ' ἐρόνευσαν. Ἀλλ' ὡς βλέπετε δὲν συνέβη τοιοῦτόν τι μ' ἐλάβον μόνον αἰγμάλωτον, καὶ χάριτι θεῶν εἶμαι τώρα ἐδῶ ζῶν καὶ ὑγιής! Τί κάμνει ἡ ἐξαδέλφη μου; Ποῦ εἶναι;

Σὰς ἀφίνω νὰ κρίνετε, κυρία μου, πῶς μ' ἐράνη ὅταν ἤκουσα αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἐξηκολούθησεν ἡ γραῖα. Μ' ἐράνη ὅτι μαῦρος πέπλος μ' ἐσκέπασε τοὺς ὀφθαλμούς, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἀνεγίνωσκον ταῦτα· Δυστυχία! Δυστυχία! Δυστυχία! Δὲν ἤμπορουν νὰ εἰπῶ ὑπὸ ποίαν μορφήν ἡ δυστυχία αὕτη ἐμελλε νὰ παρουσιασθῇ, οὐδ' ἐμάντευα τὴν μορφήν τὴν ὁποίαν ἀκολουθίως ἔλαβεν· ἀλλ' ὀπισθεν τοῦ σκοτεινοῦ ἐκείνου παραπετάσματος τὸ ὁποῖον ἐκρύπτεν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου τὸ μέλλον, εἶδα ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο τι εἰμὴ συμφορὰ εἰς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς διὰ τὰ τρία ἐκεῖνα ὄντα. Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς εὐτυχεύσῃ! εἶπα κατ' ἐμαυτήν· καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ εὐχή μου εἰσηκούσθη τοῦλάχιστον διὰ τὴν μέλλουσαν ζωὴν, καθότι ὡς πρὸς τὴν παρούσαν δὲν τοὺς ἔφερε καμμίαν ὠφέλειαν. Ὁ πρῶτος φόβος μου, κυρία μου, ὑπῆρξε μὴ ὁ Κόμης τὸν εὐρὴ ἐπαῖ εἰς τὴν ἐπιστροφήν του, ἐπειδὴ ἦμην βεβαία ὅτι ἐὰν συναπαντῶντο ἤθελεν ἀκολουθήσει αἱματοχυσία· διὸ χωρὶς ν' ἀποκριθῶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις του τὸν παρεκάλεισα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρός μου, ὑποσχομένη ὅτι ἤθελα ἀμέσως τὸν ἀκολουθήσει καὶ τῷ διηγηθῇ τὰ πάντα· ἀλλ' ἡ παράκλησίς μου αὕτη καθὼς καὶ ἡ φρίκη καὶ σπαραγὴ ἀπὸ τὰς ὁποίας κατειχόμην τὸν ἑκάμαν διὰ μιᾶς νὰ ὑποπτεύσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὲ λάβῃ ἀπὸ τὴν χεῖρα μὲ τόσην ὀρμὴν, ὥστε ἐφαίνοντο εἰς αὐτὴν πολλὰς ἡμέρας τὰ ἔχνη τῶν δακτύλων του· μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ἡ ἐξαδέλφη του ἦτον ὑπανδρευμένη. — Ναι, ἀπεκρίθην· ὑπέθεσεν ὅτι ἦσο ἀποθαμμένος, εὕρισκετο εἰς ἑλλειψίν γρημάτων, καὶ ἠξέουεις ὅτι ὁ πατήρ τῆς κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου τοῦ τὴν παρήγγειλε νὰ...

— Εἶναι ὑπανδρευμένη μὲ τὸν Ἰσπανόν, μὲ τὸν Ρουὺ Γοντζάλεζ; ἠρώτησε μὲ ἥθος ὁποῦ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς λυτρώσῃ (ἐνταῦθα ἡ γραῖα διέκοψε τὸν λόγον ἵνα ἀναλάβῃ ἀπὸ τὴν λύπην τῆς ἀναμνήσεως). — Ναι, ἀπεκρίθην μὲ τὸν Ρουὺ Γοντζάλεζ, ὁ ὁποῖος ἂν σὲ ἰδῇ ἐδῶ θὰ σὲ φονεύσῃ ἀρεύκτως. — Ἀς μὲ φονεύσῃ, ἀνέκραγεν ἐκεῖνος. — Ἀλλὰ τοῦτο θὰ γίνῃ αἰτία τοῦ θανάτου τῆς ἐξαδέλφης σου, ἐπανελάβα, ἡ ὁποία μάλιστα εἶναι... εἶναι... δὲν εἶχα καρδίαν νὰ προχωρήσω. — Τί; ἠρώτησεν αὐτός. — Εἶναι ἑγγυὸς καὶ πλησιάζει νὰ γεννίηται, ἀπήντησα. Ὁ Εὐγένιος συνάψας τὰς δύο τοῦ χεῖρας τότε τὰς ἐκτύπησε κατὰ τοῦ μετώπου του, κρᾶζων. Πρέπει νὰ τὴν ἰδῶ. — Εἶναι ἀδύνατον, ἀπήντησα· ὁ Κόμης δὲν τὴν ἀφίνει οὐδὲ στιγμὴν μόνην. — Καὶ ποῦ εὕρισκεται τώρα; μὲ ἠρώτησεν. — Εἶναι εἰς τὸν περίπατον· εἰς ἀμᾶξαν

κρυφῶς χρώματός, καὶ ἀπὸ στιγμῆν εἰς στιγμὴν τοὺς περιμένω. Ὑπαγε, Ὑπαγε δι' ἀγάπην Θεοῦ, Ὑπαγε εἰς τὴν αἰώνιον τῆς μητρὸς μου. — Εἶδα τὴν ἀμαξίαν, εἶπε· ἐκεῖσε μὲ πικρὸν μαιδίειμα. Διέβη πλησίον μου εἰς Νακρουντιέ. Πῶς ἐδυνάμην νὰ ὑποθέσω. . . . Καὶ τὸ χεῖλός του ἔτρεμα, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔνεκα τῆς ἀδυναμίας ἐταράχτετο ἀπὸ σπασμούς. Πρέπει καὶ θέλω νὰ τὴν ἰδῶ, ἐπρόσθετα, καὶ πρέπει νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τοῦτο, διότι ἄλλως θὰ ἦναι χειρότερον δι' ὅλους μας. Κρύβει μὲ εἰς τὸν κοιτῶνά της· ὑποθέτω ὅτι ὁ Κόμης δὲν κοιμάται ἐκεῖ. — Ὅχι, ἀπεκρίθην, ἀλλὰ συχνάκις πεγαίνει ἐκεῖ ἐν ᾧ ἡ Ἐνριέττη ἐνδύεται, καὶ συνομιλεῖ μὲ αὐτήν. — Βάλε με εἰς τὸ σπουδαστήριον, ἐπανέλαθεν· ἐκεῖ ὑπάρχει ἀρκετὸς τόπος διὰ νὰ κρυφθῶ ὑπὸ τὰς βιβλιοθήκας. Τότε θὰ ἡμπορέσῃς νὰ τὴν ὑμιλήσῃς, καὶ ὅταν αὐτὸς τὴν ἀφήσῃ μόνην κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτός, δύνασαι νὰ μ' ἀνοιξῇς. — Θεέ μου! ἀνέκραξα, ἐν ᾧ τὰ γόνατά μου ἤρχισαν νὰ λυγίζωνται, ἀκούω κρότον ἀμαξίας καὶ θὰ φθάσῃ ἀμέσως. — Κάλεσ' ὅπως θέλεις, μὲ εἶπαν· ἂν δὲν μὲ βοηθήσῃς σὺ νὰ τὴν ἰδῶ, θὰ τὴν ἰδῶ καὶ ἀνευ τῆς βοηθείας σου· θὰ μείνω ἐδῶ ὅπου εὐρίσκουμαι. Καὶ ταῦτα λέγων ἐκτύπησε τὴν βιάζον του κατὰ γῆς μὲ ὁρμὴν δεικνύουσαν ὅτι ἦτον ἀποφασισμένος νὰ κἀμῃ ὅ,τι ἔλεγε. — Φίγες, δι' ἀγάπην Θεοῦ, ἐρώναζα, διότι ἡ ἀμαξία ἐπλησίωσε καὶ δὲν ἔχομεν καιρὸν νὰ χάσωμεν. Λαβοῦσα δὲ αὐτὸν ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἔσυρα ἐντὸς τῆς οἰκίας, ἐπειδὴ ἔβλεπα, ὅτι ἤθελε νὰ τοὺς περιμείνῃ, καὶ ὅτι ἐκαίετο ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἔλθῃ εἰς λόγους μὲ τὸν Κόμητα. Μόλις ἔλαβα καιρὸν νὰ τὸν κλείσω ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου καὶ νὰ βάλω τὸ κλειδίον εἰς τὸν θάλαμόν μου, καὶ αὐτοὶ καταβάντες ἀπὸ τὴν ἀμαξίαν ἐπεριπάτουσιν εἰς τὸν κήπον.

Ἀδύνατον νὰ φαντασθῇτε, κυρία μου, εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρισκόμεν ὅταν ἀπῆλθον τὸν Κόμητα μὲ τὴν κυρίαν μου· ἡ ταραχὴ μου μάλιστα κούνησεν ἅμα ὡς εἶδον ὅτι αὐτὸς ἀνόησε τὴν ἀλλαίωσίν μου. — Τί τρέχει, Ροδίνη; ἡρώτησε· ἐσυνέβη τίποτε ἐκτακτόν; Καὶ ἐν ᾧ ἔλεγεν αὐτὰ προσήλωσε τὰ μαῦρα καὶ διαπεραστικά του ὄμματα ἐπάνω μου, εἰς τρόπον ὥστε μ' ἐφαίνετο ὅτι ἀνεγίνωσκε τὴν καρδίαν μου. Ἐστρέψα λοιπὸν τὸ πρόσωπόν μου· ἐκεῖνος ὁμοίως μ' ἐπαράτηρει. Συνήθως ὅταν ἐπέστρεφον ὁ Κόμης, ἀπεσύρετο εἰς τὰ δωμάτιά του καὶ ἀφινετὴν σύζυγόν του μ' ἐμὲ· ἀλλὰ τὴν φράγν τούτην ἤλθιν εἰς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἐκάθησε κατ' ὄλκον δὲ τὴν ἐσπέραν δὲν τὴν ἀρῆκε μόνον οὔτε δύο λεπτά τῆς ὥρας. Τῶτον ἀσυνήθως ἦτον ἡ διαγωγὴ του αὐτῇ, ὥστε εὐκόλως ἐνόησα ὅτι εἶχεν ὑποπτευθῇ τι· μὲ τὴν ἐδείκνυε καὶ αὐτὴ ἡ φυσιογνωμία του, ἂν καὶ δὲν ἔξευρα ἂν ἡ ὠχρότης καὶ ἡ ταραχὴ μου, ἢ ἄλλο τι ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὰς ὑποψίας του. Μετὰ ταῦτα ὁμοίως ἐσυλλογίσθην ὅτι εἶχεν ἀναμφιβόλως ἰδεῖ τὸν ταλαίπωρον νέον ἐν ᾧ διεβίενεν ἐφ' ἀμαξίας. Φαντασθῇτε λοιπὸν, κυρία μου, πῶς ἐπέρασα ἐκεῖνο τὸ ἐσπέρας. Εἶδα προση-

νῶς ὅτι ἦτον διατεθειμένος νὰ μὴ μὲ ἀφήσῃ μόνον μὲ τὴν σύζυγόν του· δὲν μ' ἔμελεν ὁμοίως πολὺ διὰ τοῦτο, διότι εἶχα ἀποφασίσει νὰ μὴν τὴν φανερώσω τίποτε ἄρ' ὅ,τι συνέβη πρὶν ἀποσυρθῇ ὁ Κόμης, διότι ἔξευρα ὅτι ἡ ταραχὴ της θὰ ἐπρόδιδε τὸ μυστικόν. Ἐκαίνη ἐν τούτοις δὲν ὑπέπτυνε κανέν κακόν· καὶ ἂν καὶ δὲν μ' ἔβλεπεν εὐδιάθετον, ὑπέθετεν ὅτι ἐπασχα συλλογιζομένη τὸν ἀρραβωνιστικὸν μου Φίλιππον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀσθενήσει ἐσχάτως ἀπὸ πυρετόν, καὶ, ὡς ἐλέγετο, ἦτον ὑποκείμενος εἰς φθίσιν.

Ἐν ᾧ δὲ ἐναγχυλούμεν εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς κυρίας μου, αὐτοὶ κατέδρασαν εἰς τὸν κήπον· καὶ ὅταν τοὺς εἶδα φθάσαντας εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην, ἔβλεπα τὰ χεῖλη μου εἰς τὴν τρύπαν τοῦ κλειθροῦ τοῦ σπουδαστηρίου καὶ ἐξώρμισα τὸν Εὐγένιον νὰ μείνῃ ἥσυχος καὶ νὰ μὴ ταραχθῇ, ἐπειδὴ ἤμην βεβαίη ὅτι ἡ ἀνακάλυψις του θὰ ἐγένετο αἰτία ὀχρῶν μόνον τοῦ θανάτου του ἀλλὰ καὶ τοῦ θανάτου τῆς κυρίας μου· αὐτὸς δὲ μὲ ὑπεσχέθη ὑπακοήν. Μόλις ἐστράφην διὰ ν' ἀνοιξῶ ἐν συρτάριον, καὶ ἤκουσα τὰ βήματα τοῦ Κόμητος εἰς τὴν αἴθουσαν.

— Ἡ ζέστι πειράζει τὴν κόμησσαν, εἶπε, καὶ ἔχει χρειάν τοῦ μεγάλου πρασίνου ριπιδίου· εἶναι εἰς μίαν τῶν βιβλιοθηκῶν τοῦ σπουδαστηρίου, καὶ φέρε το.

Φαντασθῇτε με, κυρία μου, φαντασθῇτε με, ἀνέκραξαν ἡ Ροδίνη στρέψασα πρὸς ἐμὲ τὸ ἐξουσιδωμένον πρόσωπόν της· ἔτρεμα ἀπὸ κορυφῆς μέχρι ποδῶν. Ἐνόμισα ὅτι ἔμελλε ν' ἀνοιξῇ ἡ γῆ καὶ νὰ μὲ καταπίῃ. Ἐμείνα ἐκτὸς ἑαυτοῦ, καὶ μόλις συνελθούσα ἤρχισα νὰ σκαλίζω εἰς τὰ θυλάκιά μου.

— Ποῦ νὰ ἦναι τὸ κλειδίον; εἶπα προσποιημένη ὅτι τὸ ἐζήτηουν. Ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία μου μ' ἐπρόδωκε, καὶ τόσον ἔτρεμεν ἡ φωνή μου ὥστε ἐνόησε τὴν ἀλήθειαν ὡς νὰ τὴν ἀνεγίνωσκε. Μὲ ἤτενισε μὲ ἄγριον βλέμμα, ἐν ᾧ τὸ πρόσωπόν του ἐγένετο σχεδὸν μελανόν, καὶ μὲ μεγάλην ἀταραξίαν μὲ εἶπε· — Δὲν πειράζει διὰ τὸ ριπιδίον· θὰ λάβῃ ἄλλο· ἀλλὰ βλέπω ὅτι εἶσαι κακὰ· ἐκόλλησες καὶ σὺ τὸν πυρετόν τοῦ Φιλίππου· πρέπει νὰ ὑπάγῃς ἀμέσως νὰ πλαγιάσῃς· ἔλθε μαζί μου, καὶ ἐγὼ θὰ σε ὁδηγήσω εἰς τὸν κοιτῶνά σου. — Δὲν εἶμαι κακὰ, κύριε Κόμη, ἐπιθύρῃσα· ἀλλ' αὐτὸς, μὴ προσέχων εἰς τοὺς λόγους μου, ἤρπασε τὴν χεῖρά μου, καὶ μ' ἔσυρε διὰ τῆς κλίμακας. Λέγω δὲ ὅτι μ' ἔσυρε, ἐπειδὴ μόλις εἶχα ἀρκετὴν δύναμιν νὰ κινήσω τοὺς πόδας μου. Καὶ ὅταν μ' ἐσπρωξεν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός μου, μὲ εἶπε μὲ φωνὴν ἐκκραστικὴν· — Ἐνθυμήσου ὅτι ἐβρίσκεισαι εἰς κίνδυνον! Ἄν δὲν φερθῇς μὲ ἀρκετὴν φρόνησιν, αὐτὸς ὁ πυρετὸς δύναται νὰ ἀποβῇ ὀλέθριος. Πλαγιάσε εἰς τὴν κλίνην σου καὶ μείνε ἥσυχη, ἕως ὅτου ἔλθω νὰ σὲ ἐξαγκιῶ· ἄλλως δὲν θὰ ζήσῃς ὡς τὴν αὐγὴν! Εἶπε καὶ ἐκλείδωσε τὴν θύραν, ἐπῆρε μαζί του τὸ κλειδίον, καὶ κατέβη τὴν κλίμακα. Ὑποθέτω ὅτι ἐλαίποθύμῃσα τότε· διότι ὅταν ἀνέλαβα ἦτον σχεδὸν σκότος, καὶ ἐκείνην κατὰ γῆς καὶ κατ' ἀρχάς μὲν δὲν εἶ-

νάμην νά ἐνθυμηθῶ τί εἶχε συμβῆ. Ὅταν ὁμως μὲ ἐπανῆλθε τὸ μνημονικόν, ἐσύρην πρὸς τὴν κλίνην μου καὶ σκεπάζοντα τὴν κεφαλὴν μου μὲ τὰ προσκεφάλαια, ἤρχισα νά κλαίω καὶ νά οὐδύρωμαι, ἐπειδὴ ἠγάπων καὶ τὴν κυρίαν μου καὶ τὸν Κ. Εὐγένιον, καὶ ἐγνώριζα ὅτι ὁ Κόμης θὰ ἤνοιξε τὸ σπουδαστήριον καὶ θὰ ἐφρονεύετο ἢ ὁ ἑναὶς ἢ ὁ ἄλλος· ἀλλὰ καὶ ἡ κυρία μου αὐτὴ θ' ἀπέθαινε ἀπὸ τὴν λύπην καὶ τὸν φόβον τῆς· ποτὲ μὲν ἔκλαια, ποτὲ δ' ἐπροσπάθουν ν' ἀκούσω καὶ ἐπὶ τέλους ἐπίστευσα ὅτι ἡ πάλῃ θὰ συνέβη ἐνῶ ἤμην λειποθυμημένη. Ἀλλὰ πῶς ἐτελειώσα; Θὰ εἶδῃς τὸ πᾶν διὰ νὰ τὸ μάθω! Ἐφοβοῦμαι μὴπως δοκιμάζουσα ν' ἀνοίξω, ἔκαμνα τὸ κακὸν χειρότερον.

Μ' ἐφαίνετο, κυρία μου, ὅτι δὲν ἐμελλε ποτὲ νὰ ἐξτμερώσῃ· ἀλλὰ τέλος πάντων ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος καὶ ἤκουσα κίνησιν ἀνθρώπων. Μάλιστα μ' ἐφαίνετο ὅτι ἡ ταραχὴ ἦτον ἀσυνήθης· καὶ μετ' ὀλίγον ἤκουσα κρότον τροχῶν, καὶ ποδοβολητὸν ἀλόγων εἰς τὴν αὐλὴν, ὥστε ἐκατάλαβα ὅτι ἐσυραν ἐξω τὴν ἀμαξίαν. Ποῦ ἤθελαν νὰ ὑπάγουν; δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐννοήσω· τελευταῖον ὑπέθεσα ὅτι θὰ ἐνταμώθησαν οἱ δύο ἀντίζηλοι, ὅτι θὰ ἐξηγήθησαν, καὶ ὅτι ὁ Κόμης ἐπεθύμει νὰ ἀπέλθῃ ἀπὸ τὴν οἰκίαν. Ὑπέθεσα ὅτι θὰ ἐλυπήθη τὸν Εὐγένιον δι' ἀγάπην τῆς Ἐνριέττης. Ἡ ἰδέα αὕτη ἐπεθεβαίνετο εὐθὺς μετὰ ταῦτα, ὅταν ὁ αὐθέντης μου ἐλθὼν εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἶπεν· — Ἡ κυρία σου ἀνεχώρησεν ἐφοβοῦμένη μὴπως καὶ αὕτη κολλήσῃ τὸν πυρετὸν. Ὅταν νομίσω ἀναγκαῖον θὰ διορίσω νὰ σ' ἐκβάλουν ἀπ' ἐδῶ· ἕως τότε ἐνθυμοῦ ὅτι ἡ ζωὴ σου κρέμαται ἀπὸ τὴν διατήρησιν τῆς ἡσυχίας!

Καὶ ἐχλὼν ψωμίον καὶ ποτήριον νεροῦ εἰς τὴν τράπεζαν ἀνεχώρησε, κλειδῶσας τὴν θύραν ὡς πρότερον. Ὁμολογῶ ὅτι ὅσον καὶ ἂν ἐλυπούμην διὰ τὸν Κ. Εὐγένιον, δὲν ἐδυνάμην μ' ὅλα ταῦτα νὰ μὴ λυπηθῶ καὶ τὸν Κόμητα. Πόσον τὸν εἶχε καταβάλλει ὁ πόνος δι' ὅλης τῆς νυκτός! Αἱ παρειαὶ τοῦ ἦσαν κοίλαι, καθὼς καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ, ὅλοι οἱ χαρακτηρισμοὶ τοῦ προσώπου τοῦ ἦσαν ἀλλοιωμένοι καὶ ἡ ὄψις τοῦ ἦτον ὡσάν νεκροῦ. Τὸ συμβῆν ἦτον βεβαίως τρομερὸν διότι ἐτρελλαίνετο διὰ τὴν κυρίαν μου.

Ἐπέρασα τὴν ἡμέραν μου ἡσυχώτερα ἀφ' ὅ,τι ἤλπιζα· ἀρχισα ὁμως νὰ σκέπτομαι καὶ διὰ τὸν ἐκνότην μου, τί θὰ μ' ἔκαμνεν ἄρα ὁ Κόμης. Ἦμην βεβαίᾳ ὅτι ἤθελεν ἐνεργῆσαι τὰ πάντα, διὰ νὰ μὴ μὲ ἀρτῇ νὰ ἐξαναῖδῶ τὴν κυρίαν μου, καὶ τοῦτο μὲ κατελύπει. Μὲ ἤλθε δὲ ἰδέα ὅτι πιθανόν νὰ μ' ἐκλείεν ἐπὶ ζωῆς εἰς μοναστήριον, ἢ εἰς φρενοκομεῖον. Ἡ ἰδέα αὕτη μ' ἔκαμε τόσῃ ἐντύπωσιν ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ χάσω τὸ λογικόν μου· διὰ τοῦτο ἀπεράσισα μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς μου νὰ δοκιμάσω νὰ φύγω ἀπὸ τὸ παράθυρον τὴν νύκτα. Τὸ παράθυρον δὲν ἦτον πολλὰ ὑψηλόν. Πλὴν τοῦτου ἦσαν ὑποκάτω ἀπειρὰ ἀνθὴ μαλακὰ τὰ ὅποια θὰ μ' ἐπροφύλατταν ὅταν ἐπιπτα· ἐδῆσα λοιπὸν μαζὺ τὰ σινδόνιά μου, ἐκρέμασα αὐτὰ ἀπὸ τὸ σίδηρον

τὸ ὁποῖον διεχώριζε τὸ παράθυρον, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι μικρόσωμος, ἐπέρασα εὐκόλως ὑποκάτω ἀπὸ τὸ σίδηρον ὅταν μ' ἐφάνη ὅτι ὅλοι ἐκοιμῶντο, καὶ κατέβην εὐτυχῶς. Μόλις δὲ ἐυρέθην ἐλευθέρᾳ, καὶ διευθύνθην εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρός μου, ἡ ὁποία ἐκατοίκει τότε εἰς τὸν πλησίον οἰκίσκον ὅπου καθήμεθα σήμερον. Καὶ ἀφ' οὗ ἐδιηγέθην αὐτὴν τὸ συμβῆν ἐσυμμερηνήσαντες νὰ πέτω εἰς τὴν κλίνην, καὶ ἂν τις ἤρχετο νὰ μὲ ζητήσῃ, νὰ εἴπῃ ὅτι εἶχα πυρετὸν καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ ἰδῶ κανένα. Ἦξευρα ὅτι τὴν αὐγὴν ἡ φυγὴ μου θὰ ἐγίνετο γνωστὴ, διότι ὁ Κόμης θὰ ἐπύγαινε εἰς τὸ δωμάτιόν μου· πλὴν τοῦτου εἶχα ἀρτῇ τὰ σινδόνια κρεμάμενα εἰς τὸ παράθυρον. Καὶ ὁμως ἐπὶ δύο ἡμέρας δὲν ἠκούσθη τίποτε· τὴν τρίτην ἡμέραν ὁ Φίλιππος ἀκούσας ὅτι δὲν ἤμην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Μποζενού ἤλθε καὶ ἠρώτησε τὴν μητέρα μου δι' ἐμέ. Πρὸ πολλοῦ δὲν ἐβλεπόμην, διότι ἡ κόμησσα φεβουμένη τὸν πυρετὸν μὲ εἶχεν ἀπαγορεύσει νὰ τὸν βλέπω· ὥστε διὰ μέσου τῆς μητρός μου μόνον ἐπληροφορήθη ὁ Φίλιππος τὰ κατ' ἐμέ. — Ἡ Ῥοδίνη εἶναι ἐδῶ, καὶ ἀσθενεῖ ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ μου· ὑποθέτομεν ὅτι ἔχει πυρετὸν. Καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας ἐμπιστευόμεθα εἰς τὸν Φίλιππον· τὴν φορὰν ὁμως αὐτὴν ἐνομίσαμεν ἀσφαλέστερον νὰ μείνῃ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διατρεξάντων. Ἐπειδὴ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ μὲ ἰδῇ, ἡ μήτηρ μου τὸν ὠδήγησεν εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Ἀφ' οὗ τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς ὑγείας τοῦ καὶ ἐπρόσθεσα ὅτι ἐγὼ δὲν ἤμην πολλὰ καλὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐκεῖνος εἶπεν· — Εἶναι δυστύχημα διὰ τὴν κόμησσαν. — Τί; ἠρώτησα. — Τώρα ὅτε ἡ κόμησσα ἔχει μεγάλην ἀνάγκην σοῦ, σὺ εἶσαι ἀσθενής, εἶπεν αὐτός. — Τί ἐννοεῖς; ἠρώτησα ἐκ νέου· ἡ κόμησσα δὲν εἶναι εἰς τὴν οἰκίαν! — Δὲν ἤξεύρεις ὅτι ἐπέστρεψε καὶ ὅτι εἶναι ἀσθενής; Ἐπροσκάλεσαν καὶ ἰατρὸν καὶ λέγουσι ὅτι κινδυνεύει. — Παντοδύναμε Θεέ! ἀνέκραξα· εἶναι δυνατόν ἡ ἀθλίη κυρία μου ν' ἀσθενῇ καὶ ἐγὼ νὰ μὴν εἶμαι μαζὺ τῆς! Ὁ ὑπηρέτης Ῥοβέρτος διηγείται, ἐξηκολούθησεν ὁ Φίλιππος, ἀλλὰ μ' ἐσύστησε νὰ μὴν τὸ εἰπῶ εἰς κανένα, ὅτι ὅταν ἦσθε εἰς Μονλουί, ὁ Κ. Ῥατώ, ἐπλησίασεν εἰς τὴν θυρίδα τῆς ἀμαξίας, καὶ ἠρώτησε τὴν κόμησσαν ἐὰν εἶδε τὸν Κ. Εὐγένιον δὲ Μποζενού. Αὕτη δὲ ὡχριάσασα, — Δὲν ἤξεύρετε, ἀπεκρίθη, Κ. Ῥατώ, ὅτι ὁ ἐξαδελφός μου ἐφρονεύθη εἰς τὸν πόλεμον; Ἐκεῖνος ὁμως τὴν ἐβεβαίωσεν ὅτι τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω· ἐπειδὴ ὁ Κ. Εὐγένιος εἶχε περάσει ἀπ' ἐκεῖ πρὸ ὀλίγου καὶ διευθύνετο εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κόμησσης. Διαβάντων ὁ Ῥατώ θὰ ἐξέλαβεν ἄλλον τινὰ ἀντ' ἐκείνου· ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι ἡ κόμησσα ἐπίστευσε τοὺς λόγους τοῦ ἐπειδὴ ἐπέστρεψεν ἐν τῷ ἄμα. — Ὁ Ῥατώ τὴν εἶπεν ὅτι εἶχεν ἰδεῖ τὸν Κ. Εὐγένιον; ἠρώτησα. — Τοῦτο εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος· ἀλλὰ ὁ κτίστης Διδιέ διηγείται ὅτι ἡ κόμησσα ἦτον ἀσθενής καὶ πρὶν ἀναχωρήσῃ, καὶ ὅτι τὴν εἶχον φοβίσῃ οἱ ποντικοὶ οἱ ὅποιοι ἦσαν εἰς τὸ σπουδαστήριον. — Ποντικοὶ! ἀνέκραξα, ἀνασηκωθείσα εἰς τὴν κλίνην μου καὶ θεωροῦσα αὐτὸν ἐκπεπληγμένη. Τί ποντικοί; τί σπουδαστήριον;

— Ἐν σπουδαστήριον πλησίον τοῦ κοιτωνός της, ἀπεκρίθη ὁ Φίλιππος. Ὁ κόμης ἐστειλε νὰ καλέσῃ τὸν Διδιὲ διὰ νὰ σκεπάσῃ μὲ τοῖχον τὴν θύραν του. — Νὰ τὴν σκεπάσῃ μὲ τοῖχον; ἀνέκραξεν. — Ναί, νὰ κτίσῃ μὲ τοῖχον τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου. Ἀλλὰ τί ἔχεις, Ῥοδίνη; Ἀ! δὲν ἔπρεπε νὰ εἰπῶ ὅτι ἡ κόμησσα εἶναι ἀθηνῆς! εἶπεν ἑντρομος. — Ἀφες με μόνην δι' ὄνομα Θεοῦ! ἀνέκραξεν, καὶ εἶπε εἰς τὴν μάχαν μου νὰ ἔλθῃ ἐδῶ!

Δὲν ἐνθουοῦμαι τίποτε περισσώτερον ἀπὸ τοῦτο, κυρία. Ὅταν ἦλθεν ἡ μάχη μου εἰς τὸ δωμάτιον, μ' εὔρε μὲ τὰ νυκτικά μου δένουσαν τὰ σινδόνια διὰ νὰ καταβῶ ἀπὸ τὸ παράθυρον, ἐν ᾧ ἡ θύρα ἦτον ἀνοικτή· ἀλλ' ἦμην ἐξω φρενῶν. Ἐπέρασαν ἐξδομάδες πρὶν ἔλθω εἰς τὸν ἐαυτὸν μου. Πρὶν δὲ ἀναλάβω τὰς αἰσθήσεις μου, ἡ ἀθλία κυρία μου καὶ τὸ βρέφος της ἦσαν εἰς τὸν τάφον· ὁ αὐθέντης μου εἶχεν ἀναχωρήσῃ (καὶ κανεὶς δὲν ἤξευρεν εἰς ποῖον μέρος), ὅλοι οἱ δούλοι εἶχον ἀπολυθῇ, καὶ ἡ κατὰ τὴν ἐκείνη οἰκίαν ἦτον κλεισμένη. Μετ' ὀλίγον ἐφθασεν καὶ ἡ εἰδήσις ὅτι ὁ Κόμης ἀπέθανεν εἰς Παρισίους.

— Ἀλλὰ, Ῥοδίνη, ἐπανέλαβον εἰσαὶ βεβαία ὅτι ὁ Εὐγένιος ἦτον κλεισμένος εἰς τὸ σπουδαστήριον; Πῶς ἤξεύρεις ὅτι ὁ Κόμης δὲν τὸν ἐλευθέρωσε προτύτερα;

— Ἀ! κυρία μου, ἀπεκρίθη ἡ Ῥοδίνη σείουσα τὴν παραλυτικὴν κεφαλὴν της· δὲν θὰ μ' ἐκάμνετε τοιαύτην ἐρώτησιν ἂν ἐγνώριζετε τὸν Γουὶ Γοντζάλεζ, ὅπως ἐγώ. Μόλις ὁ Φίλιππος μ' ἐδιηγῆθη τὰ διατρέξαντα κ' εὐθὺς ἐνόησα τὰ λοιπά. Ἦτον τινὲς ἐκδικήσεις ἀξία τοῦ αὐστηροῦ καὶ ἀδυσωπῆτου χαρακτῆρος τοῦ Κόμητος. Ἐκτὸς τούτου, κυρία μου, ὅταν τὰ πάντα εἶχον τελειώσῃ, καὶ ὁ κτίστης Διδιὲ ἐτόλμησε νὰ ὁμιλήσῃ, μὲ εἶπεν ὅτι ἦτον παραδέξαιος ὅτι εἰς τὸ σπουδαστήριον ὑπῆρχεν ἐμ. ψυχὸν τι ὃν ὅταν ἐτοίχιζε τὴν θύραν του.

— Καὶ στοχάζεσαι, Ῥοδίνη, ἡρώτησα, στοχάζεσαι ὅτι ἡ κόμησσα ὑπωπτεύθη τὸ μυστικὸν τοῦ φρικώδους σπουδαστηρίου;

— Ναί, βέβαια, κυρία μου, ἀπάντησεν ἡ Ῥοδίνη καὶ αὐτὸ μάλιστα τὴν ἐφάνευσεν· διότι ὅταν ἡ κυρία μου ἐπέστρεψε τὸς ἀπροσδοκῆτως, ὁ Κόμης ἦτον κλεισμένος εἰς τὸ ἄνω πάτωμα μὲ τὸν ἐπίτροπόν του, διατάττων τὰς ὑποθέσεις του ὅπως ἐγκαταλείψῃ διὰ παντός τὸν τόπον τοῦτον, καὶ εἶχε δώσει προσταγὴν νὰ μὴν τὸν ἐνδύλῃσιν. Καὶ κλείσας τὴν θύραν ἔλαβε τὰ κλειδιά μαζὶ του, λησμονήσας ὅτι ὑπῆρχε καὶ δεύτερον κλειδίον εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιστάτου διὰ τοῦ ὁποίου ἤνοιξεν ἡ κυρία μου. Καὶ εἶχε μὲν ἐνοήσει ὡς ἐκ τῆς κερνιδίας ἀπουσίας μου καὶ τῆς ταραχῆς τοῦ κόμητος καὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του, καὶ τῆς διαγνώσεως τοῦ ἐπιστάτου ὅτι συνέβη τι ἀπαίσιον, ὁποῖον ὅμως δὲν ἤξευρε· ὅταν μόνον τὰ βλέμματά της ἔπεσαν εἰς τὴν θύραν τοῦ σπουδαστηρίου, τότε ἐνόησε τὰ πάντα. Τὰ λοιπὰ τὰ ἐννοεῖτε εὐκόλως, κυρία μου· τοῦ λέξετε νὰ τὰ περιγράψω. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι τῆς οἰκίας ἐμῆς

καὶ εἰς τὸ δωμάτιον εἶδον τὴν κόμησσαν μηχανῶδως κτυποῦσαν τὸν τοῖχον διὰ τοῦ ὁποίου ἦτον σκεπασμένη ἡ θύρα τοῦ σπουδαστηρίου. Ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγων ὥρων ὅλοι οἱ πόνοι της ἐτελείωσαν, διότι εἶχεν ἀποθάνει ὅταν ὁ Φίλιππος ἐδιηγείτο τὴν ἐπιστροφὴν της.

— Τρομερὰ τραγῳδία, ἀνέκραξεν. Καὶ ὁ Φίλιππος τί ἀπέκρινεν;

— Ἀπέθανε, κυρία μου, καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ. Ἐξέπεσαν μῆνας μετὰ τὰ συμβάντα ταῦτα. Ὅταν ἀνέλαβα τὴν υἱείαν μου, ὑπῆγα νὰ ὑπηρετήσω, καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα τεσσαράκοντα ἔτη ὑπῆρχεν ἐπιστάτης τοῦ παρόντος ἐφημερίου.

— Καὶ μόνος αὐτὸς εἰσέρχεται εἰς τὴν οἰκίαν αὐτήν;

— Ναί, κυρία μου. Ἐγὼ ὑπῆγα μίαν μόνην φορὰν διὰ νὰ ἰδῶ τὸ ἀλέθριον δωμάτιον, καὶ τὴν κλινὴν ὅπου ἀπέθανεν ἡ ταλκίπωρος κυρία μου. Ὅταν ἡ οἰκία ἐνοικιάσθη, τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ἔμεινε κλειστόν· ἀλλὰ, ἐπρόσθεσεν ἡ γραῖα σείσασα τὴν κεφαλὴν της, οἱ ἐνοικισταὶ ἀνεχώρησαν μίαν ὥραν προτύτερα.

— Καὶ διατί ὁ Κ. ἐφημέριος πηγαίνει ἐκεῖ τόσον συχνά; ἠρώτησα.

— Διὰ νὰ προσευχθῇ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν τῶν δυστυχῶν ἐκείνων, ἀπεκρίθη ἡ γραῖα, σφραγισθεῖσα διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ.

Συγκινηθεῖσα βαθύτατα ὅταν ἤκουσα τὴν ἱστορίαν ταύτην, ἀπεχαιρέτισα τὴν μόνην ἐπιζήσασαν μάρτυρα τοσούτων θλίψεων. Καὶ συνοδευθεῖσα ἀπὸ τὸν ἐφημέριον ἐπεσκέσθην τὸ ἀπαίσιον δωμάτιον. — Κυρία μου! εἶπεν ὁ σύντροφός μου, πόσον ἀθλία εἶναι τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις, μὲ τὰ πάθη, τὰς ἀφροσύνας καὶ τὰς μωρὰς ἐκδικήσεις της! Δὲν εἶναι τινὲς ἀπελπιστικὴ ἡ ἰδέα, ὅτι τοιοῦτος ἔρως ἐγείνεν ἀφορμὴν τοσαύτης δυστυχίας!!

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικῆς ὑπὸ Γ. ΔΑΝΟΥ ΠΕΚΚΟΥ.)

ΠΕΡΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ.

(Τέλος. *Ιδ. σελ. 171.)

—ooo—

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ. — Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ εορτὴ τοῦ Πάσχα, ἐφ' ἧς κανονίζονται αἱ λοιπαὶ κινηταὶ εορταὶ τοῦ ἔτους, πρέπει νὰ εορτάζεται τὴν κυριακὴν τῆς ἀμέσως ἐπομένης τῆς πρώτης ἐαρινῆς πανσελήνου. Ἡ πρώτη ἐαρινὴ πανσέληνος, ἡ ἢ τῆς πασχάλινος Σελήνης, εἶναι ἡ κατὰ τὴν 21 Μαρτίου πίπτουσα, ἡ ἀμέσως μετὰ ταύτην διότι, κατὰ τὸ ἐν χρήσει ἡμερολόγιον, ἡ ἐαρινὴ ἱσημερία ἐπιπτεῖ τότε κατὰ τὴν 21 Μαρτίου. Ὅταν ἡ πανσέληνος αὕτη πίπτῃ κυριακῇ, ἡ τοῦ Πάσχα εορτὴ τελεῖται κατὰ τὴν ἀμέσως ἐπομένην κυριακὴν, ὅπως μὴ συντρεχάσιν οἱ